

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Ontwikkeling van professionele leergemeenschappen

Informatie over projecten in uw regio

Pilots professionele leergemeenschappen

Professionele ontwikkeling van docenten is essentieel voor de kwaliteit van het onderwijs. Goede docenten zijn immers ambassadeurs van hun vak. Bovenschoolse professionele leergemeenschappen leiden tot versterkte vak kennis, beter didactisch handelen en een professionele houding. Bovendien zorgen ze voor een continue uitdaging en een verhoogde aantrekkelijkheid van het docentschap.

Stimulans

De opzet van pilots voor professionele leergemeenschappen wordt vanuit het ministerie van OCW gestimuleerd door subsidies te verstrekken voor zowel de deelnemende lerarenopleiding als de school. Het gaat daarbij om de oprichting van 15 PLG's: groepen docenten die, onder stimulans en begeleiding van externe deskundigen, samenwerken aan verbetering van hun eigen vakonderwijs of een voor hun onderwijs relevant probleem. De universitaire lerarenopleidingen zijn in beginsel penvoerder voor de PLG's vanwege het uit te voeren wetenschappelijk onderzoek en de afstemming in de regio ¹.

Doel

Het doel van de pilots is om kennis te vergaren over de werking van PLG's door o.a. docent- en leerlingobservaties. Door aan het eigen schoolvak te werken worden betere lessen ontwikkeld. Dit vergroot de kwaliteit van het onderwijs en zorgt voor een aantrekkelijke en uitdagende baan. De centrale vraag is: wat zijn hier de werkende bestanddelen van en hoe kunnen we dat in de praktijk implementeren? PLG's zijn er in diverse soorten en maten. Het wetenschappelijk volgen van 15 pilot PLG's geeft meer inzicht in hoe PLG's kunnen worden ingezet bij de professionele ontwikkeling van docenten en wat dat oplevert.

Kenmerken

Specifieke kenmerken van een bovenschoolse professionele leergemeenschap zijn:

- Een PLG bestaat uit docenten met een gedeelde vakachtergrond vanuit diverse scholen

¹ In onderling overleg kan ook besloten worden dat een HBO- lerarenopleiding penvoerder is.

- Bij de start worden doelen, aanpak en verwachte opbrengsten vastgelegd
- Er zijn regelmatig bijeenkomsten (minimaal maandelijks zodat doorgevoerd kan worden aan een ontwikkeltaak) en een PLG functioneert minimaal een jaar. Deze periode loopt zoveel mogelijk parallel aan het schooljaar en is nodig om daadwerkelijk zaken te ontwikkelen, uit te proberen en te evalueren.
- Er is begeleiding door één of meer schoolvak specifieke deskundigen op het terrein van onderzoek, curriculumontwerp of didactisch handelen
- Er bestaat een concreet omschreven product dat logisch volgt uit de doelen en te verwachten opbrengsten (bijvoorbeeld het ontwikkelen of evalueren van lesmateriaal, verbetering didactisch handelen etc.)
- Producten die worden ontwikkeld worden getest en ter beschikking gesteld aan het onderwijs

Deelnemers

- Docenten zijn werkzaam in het eerstegraads of tweedegraads gebied of een mix daarvan
- De organisatie berust bij een universitaire lerarenopleiding die in overleg met de scholen één of meer PLG's inricht
- HBO lerarenopleidingen participeren ook; bij voorkeur minimaal één per aanvraag. Hun inbreng moet duidelijk uit het plan blijken
- Bestaand uit ongeveer 15 deelnemers die in het kader van de PLG op regionaal of nationaal niveau samenwerken

Opbrengsten voor uw school

Het oprichten van een professionele leergemeenschap levert de volgende voordelen op:

- een verbeterde ondersteuning van het leren van leraren door o.a. observatie, feedback, hulp bij problemen en advisering
- een hogere kwaliteit van de lessen en daarmee ook de ontwikkeling van leerlingen
- ontwikkeling van nieuwe producten, lesmateriaal of lesmethoden
- uitwisseling kennis en ervaring tussen scholen en met lerarenopleidingen
- coaching, training en feedback zijn in te zetten als gerichte HRM instrumenten binnen uw school
- tegemoetkoming in de kosten voor verlet
- gratis onderzoek naar de effectiviteit van PLG's door de Universiteit Twente

Meten van effecten

Om na te gaan hoe de professionele leergemeenschappen bijdragen aan de professionele ontwikkeling van leraren, zal de Universiteit Twente een overkoepelend onderzoek uitvoeren.

Organisatie

Er is in dit project ruimte voor de ondersteuning van maximaal 15 professionele leergemeenschappen in Nederland, bestaande uit 15 docenten per PLG. De universitaire lerarenopleidingen zijn penvoerder van de in te dienen subsidie aanvraag.

De subsidie bedraagt 50.000 euro per PLG per jaar (deelname maximaal 4 jaar) en wordt besteed aan de begeleiding van de PLG's vanuit de universitaire lerarenopleiding, evaluatie en tegemoetkoming in de verletkosten van deelnemende leraren.

De ingediende plannen worden bij DUO beoordeeld door een daartoe ingestelde commissie.

Interesse?

Heeft u interesse voor deelname aan een professionele leergemeenschap? Informeer dan bij de universitaire lerarenopleiding in uw regio naar de mogelijkheden.

Zie ook www.werkeninhetonderwijs.nl en www.duo.nl voor meer informatie en het indienen van plannen.

Deze brochure is een uitgave van:

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Augustus 2013 | Publicatie-nr. 12439-1